

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken Augustus 30-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

A' Straszburgi Prefektus Gróf *Bouthillier* ilyen meghívó irást botsátott az alatta lévő (Alsatziai) Polgármesterekhez: — “

„ Polgármester N. N. Úr! Tudtomra esett, hogy azok az elbotsátott katonaszemélyek, a' kik meghivattattak, hogy részszerént a' departament' Legiójához részszerént a' Straszburghban organizáltatódó egyéb Regementekhez ismét álljanak elő, magokat ezen meghivattatáshoz szabni nem akarják, 's elő sem állanak külömben, hanemba fegyveres strázsák által erőszakosan kísértetnek. Ennek az akaratoskodásnak, mint mondják, részszerént azokban a' gyáva hírekben, mellyeket némelly külső újságlevelék közönségessé tettek, részszerént pedig azokban a' mi faluinkon a' közönséges tsendességnek titkos és alaton ellenségei által elszélesztetett szóbeszédben van a' fundamentoma, melly által az erőssítetik, hogy Európában nyúghatatlanságok fognak kiütni, és hogy Frantzia ország tsak azért gyűjt seregeket, hogy azokat egyidegen Hatalmasságnak szolgálatjára adja által. Semmi eszközöket el ne mellőzzön a' Polgármester Úr, a' mellyek arra szolgálhatnak, hogy a' kormányozása alá tartozó embereknek elméjékből ezen ártalmas és képtelen vélekedések kiirtassanak; terjeszsenékiek jól szemeik' eleibe, és értesse-meg jól vélek, hogy az ármáda' organizáltatásának semmi hadakozástól való félelem nem

lehet a' fundamentoma, a' melynek gyaníthatatlanságát minden politikai tekintetek elég nyilvánosságosan kimutatják: hanem, hogy az egész dolgot tsak annak kell tulajdonítani, hogy Frantzia országnak egy oly katona erőre van szüksége, a' melly majd valaha, annak idejében, azoknak a' Szövetséges seregeknek helyeiket elfoglalja, mellyeknek az ország' határszélein való jelenléteket a' szerentsétlen környülállások egy ideig szükségessé tették; és hogy az az okos lassúság is, mellyel az ármádanak organizáltatása folytattatik, elegendőképpen bizonyítja, hogy melly kevés fundamentoma legyen ezen híreknek és szóbeszédeknek. Legkülönösebben pedig azokra az emberekre kell a' Polgármester Úrnak a' maga egész figyelmetességét fordítani, a' kik ezen költeményeket tsinálják, 's elhírlelik. Minden kitelhető figyelmetességét ezeknek kitanulására fordítsa az Úr. Ne tartson az Úr az igen nagy keménységtől. Én előrevalóképpen helybehagyok minden eszközöket, mellyeket az Úr ezen célnak elérésére elő vehet; eljött már egyszer az ideje, hogy ezeknek a' gyáva és veszedelmes híreknek árja' eleibe, a' mellyek által némelly alávaló emberek újabb nyúghatatlanságokat gerjeszteni iparkodnak, 's az Országlószéknek ezézésait és méltóságát büntetetlenül kitsufolhatni gondolják, gát tettessék. Tegye a' Prefektus Úr ezt az irást olyan közönségessé, a' mint tsak lehet, 's a' templomokban az isteni tiszte-

Tetnek elvégződése után, egymásután két vasárnapokon olvastassa-fel a' nép előtt. "

A' Frantzia armádának nagyobb-nagyobb számra lejendő szaporittatásáról ezeket jegyzik-meg némely közönséges levelek: — „Azoknak a' katonáknak számát, tiszteket és közembereket egygyűvé számlálván, a' kik most fél zsoldon nyugodalomban élnek, 300,000-re lehet tenni, kik között valami 100,000-ren tsak határozatlan ideig való szabadsággal bocsáttattak-el. Hogy ennek a' nagy sokaságnak, a' melly tsak fél zsoldon is nagy terhire van a' Státusnak, valami hasznát lehessen venni, azt a' határozást tette a' Frantzia Országlószerk, hogy 200,000 emberre szaporítsa a' maga reguláris és fennálló armádáját, még pedig úgy, hogy az embereket részszerént a' fél zsoldon lévő katonaság között, részszerént új rekrutákból szedesse össze. A' hadi minister, kinek elég alkalmatossága volt a' Bonaparte' idejében szolgált nevezetesebb Generálisoknak megismerésére 's indúlatjoknak kitanulására, bizonyos számukat kivállogatott közölők 's őket a' Királynak a' szolgálatra való felvétel végett beajánlotta. Ennek az összelegyítésnek azt a' jó következését reméli az Országlószerk, hogy ennek igen hasznos befolyása leszen a' fegyveres seregeknek erköltsi állapotjához, 's őket a' Monárkhianak valóságos fenntartó oszlopaivá fogja tenni.

Augustus' 16-dikán, az egy Moni tört kivén, még újságlevelek sem adatnak-ki Párisban, oly nagy ájtatossággal és fényességgel inneplették az azt megelőzőt napon *Mária' menybemenetelét*, ugyan azon napon tartattatván igen fényes pompával az a' *Processio* is, a' melyről *XIII-dik Lajos Király*, egy időben, szent fogadás által ígéretet tett volt, 's a' melynek eredetéről ezeket jegyezték-fel a' történeteknek írói: —

„A' 17-dik századnak első felében tör-

tént, hogy XIII-dik Lajos a' maga seregei által nyert győzedelmet meghálálni akarván *Saint-Germain en-Lave* városában az 1638-dik esztendő' Februariusának 10-dik napján egy Nyilatkoztatást adott-ki, melly által magát, a' Királynét, 's születethető gyermekeit, koronáját, országlópáltzáját, és alattvalóit, egy szóval, a' maga egész országát, a' Szent Szűznek különös oltalmazása alá adta, megígérvén egyszersmind, hogy a' Párisi Püspöki templomnak nagy oltárát is felépítteti. Az Országnak minden Érsekeihez és Püspökeihez rendelést küldött 's reájok bízta, hogy ezt a' Nyilatkoztatást mindenütt hirdessék-ki. Arról is rendelést tett, hogy ugyan ez a' Nyilatkoztatás, örökrőlörökre, valamint a' Püspöki fő templomokban, úgy minden egyéb templomokban is, a' prédikáló székekből, *Mária'* menybemenetelének napján minden esztendőnként, olvastassék-fel. Megparantsolta a' nevezett Király továbbá, hogy ugyan azon napnak *Vesperája* után, közönséges pompával való *processiók* tartassanak, a' mellyeken minden főbb és kisebb rendű tiszti karok megjelenjenek. A' XIII-dik Lajos' Nyilatkoztatását ezen szent fogadás eránt az utánna következett XIV-dik és XV-dik Lajos Királyok is megerősítették, 's így is tartott ez Frantzia országban egész a' Revolútzioig.

Orleansban is visszaállított az odavaló Polgármester Gróf *Rocheplate*, leánya' férjhezadása' alkalmatosságával, egy, az óidőktől fogva egész a' Revolútzioig fennállott szent-szokást. Azzal a' másokfelett való elsőséggel birtak tudniillik ott eleitől fogva a' Polgármesterek, hogy gyermekeiket azon a' piatzon házasítsák-el, mellyen az *Orléani Szűznek* emlékezetoszlopa áll, még pedig úgy, hogy az új házas párnak éppen a' nevezett *Szűz'* zászlója alatt kellett állani, a' melly ezen oszlopra lefüggött.

Guadeloupe' szigetéről az a' kedvetlen

bir érkezett Frantzia országba, hogy ott ismét a' sarga hideglelés kezdett uralkodni, a' melly igen kedvetlen dolog mind a' Fr. kereskedőkre nézve közönsegesen, mind pedig azokra a' Frantzia seregekre nézve, a' mellyeknek ezt a' szigetet az Anglusok nem régen az utolsó békeségnek ereje szerint vissza adtak.

Antregues városában (az *Aveyron* departamentjében) 7 embert, hosszabb és kevesebb ideig, az az 5 esztendőtol fogva 2 hónapokig tartó fogságra ítétek lázzasztó beszédjeikért.

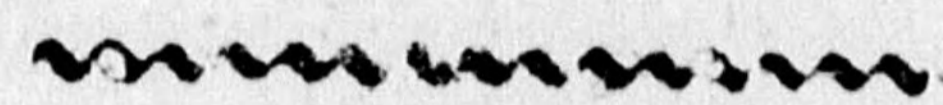
Augustus' 5 dik napján a' *Dalleti* közönség, processiót tartván az *Allier*' vize partján 's a' viznek tulsó partján valami bünös emberek a' magok botránkoztató kiáltozások által a' processiót megzavarni iparkodván, két ifiak a' vizen életek' veszedelmével által mentek 's a' bünösöket kézre kerítették. A' Politziai Minister 300 Frankokat adatott ezen két ifiaknak.

Nagy bámulással vették észre, hogy az 1816 - dik esztendőbéli úgynevezett *Patrióták* között azok, a' kik fogságra ítéltettek, minden külső rongyos tekintetek mellett is, nintsenek pénz nélkül, 's ahozképpest, mint a' fogságban megeshetik, tsinos és alkalmas készülettel vagynak. Honnan telnek-ki mind ezek? — így szollanak némelyek. — Nem arra a' gondolatra lehet-e mennünk, hogy talám most az ő fogságokban is az az esméretlen kéz iparkodik a' lehetőségig kedvessé tenni az ő életjüket, a' melly őket a' tudvalévő esztelen próbatételre vette volt. Valyon nem valami Bonapartista kassából foly-e titkos úton hozzájuk a' fedelem? Jo lenne, így szoll a' *Journal General de France*, ezt a' megjegyzést haszonra fordítani, azért, hogy a' közönseges tsendességet annál bátorságosabb lábra lehessen állítani.

B e l g i u m.

Mint mondják, a' Politziai Ágensek

Hollandiában is annak a' bünnek tették részesévé magokat, a' mellyért némely *Londoniak* üldöztetés alá vétették, tudniillik, hogy más embereket ők magok büntetelre vették, 's azután őket beárulván, az azért való jutalmat elvették 's egymás között felosztották. Egy Hollandiai ilyen Politziai Ágenst, 100 korbátsra, megbélyegztetésre, 's 7 esztendeig tartó fenytő házbéli fogságra büntettek.

A' *Times* nevű Londoni ujság a' *Gen-ti* lakosoknak azt a' tselekedetét, hogy a' magok Angliai fabrikákból való szerzeményeket a' piatzra vitték 's megégették, a' *Bonaparte*' idejebeli, úgy nevezett *esztelen Continentalsystemához* hasonlítván, ötet ilyen élés és indulatos kifejezésekből álló megjegyzés által iparkodik az egygyik *Gen-ti* újság jobb gondolkodásra téríteni: — „Ez a' *Continentalsystema*, úgy mond, tsak azért volt esztelen, hogy *Napoleon* az által az Anglusok' kereskedésbéli *monopoliumát* tsak Frantzia országnak számára akarta elnyerni, és magát az által az egész világ' kereskedésének egyedülvaló fő vámosává akarta tenni; ez a' *systema* azonnal megszűnik esztelen lenni, mihelyest a' tengerekhez, mint az egész világnak közönseges elementumához való jussokat minden nemzetek, mint tulajdonjokat, magoknak megszerzik és megtartják, 's mihelyest minden népeknek esze megjövén, az ezen értelemben vétetett *Continentalsystemát* Anglia ellen, melynek kereskedői patriotismusa egész Európának hasznával szemtűlszemben ellenkezik, magoknak megkeresik 's megtalmazzák.“

Német Ország.

A' *Norinbergai* újságszerént a' Svétziai Koronaörököst nem soká *Frankofurtumban* várták, a' hol hat heteket szándékozott tölteni.

Hogy a' Német Országi Diéta Franko-

furtumban már most nem soká bizonyosan el fog kezdődni, nem kételkednek éránta, minthogy már az Uralkodóknak oda rendeltetett Követeik mind megérkeztek.

Frankofurtumban véghetetlen nagy kótyavetye fog a' következő *Mihály* napi vásár' alkalmatosságával történni. Sok Ánglus kereskedők akarják, részszerént már ott helyben részfizerént oda útban lévő áruportékáikat, közönséges kótyavetye által eladatni.

Orosz Birodalom.

Petersburgban az új Börsét Julius' 27-dik napján szentelték-meg és nyitották-fel fényes pompával. A' viz' megszentelésének munkája déli 1 órakor kezdődött-el a' Császárnak és Császári familiának megérkezésével. A' szent munkát a' Petersburgi és Nowgorodi Metropolita Amwbrozy vitte véghez. A' fényes ebédhez, mellyel a' kereskedők' társasága a' Börsé' szálájában a' Császárt Felséges familiájával és sok más hivatalos fő emberekkel egyetemben 300 személyekre terített asztalnál megtisztelte, 2 órakor ültek-le. Az ágyúk a' Börsével átaellenben lévő hajókon, minden pohárköszönéseket nagy durrogással jelentettek.

Kotzebue a' ki egy időtől fogva Prussiában *Königsbergben* Orosz fő konzulságot viselt, Petersburgha a' külső dolgokra ügyelő Collegiumhoz hivattatott Státustanátsosnak.

Miklós (Nikolai) Orosz Nagy Hertzeg, a' ki most az Orosz birodalomnak belső tartományain útozik, 's azután külső országokra, nevezetesen *Berlinen* által *Hollandiába* és *Ángliába* is el fog menni, Aug. 5-dikén a' *Dniepernek* tengerbevaló szakadásától és *Otzakowtol* is nem messze abba a' *Cherson* nevű új városba érkezett, a' melynek csak az 1778-dik esztendőben vetettek-meg a' fundamentomát, de a' mellyet a' minden nemzetekből oda gyülekezett lakosok igen

hamar felettebb nagy virágzásra víttek. Abba a' palotába szállott-bé, melyben hajdon II-dik Katalin Császárné is lakott volt. Megszemlélt minden itt találtató nevezetességeket: az ispotályt, a' kereskedők' hajóépítő műhelyét 's lerakodó helyeket, az árvák' házat, az iskolákat, egy 74 ágyus hajót, melly csak most botsáttatott-le a' műhelyből a' tengerbe, a' kötélfabrikát, és minden egyebet. Az után tsajkára ült és 7-dikben *Krimiának* régi fő városába *Baktsiszaraiiba* érkezett; 8-dikban lóra ülve kiment a' hegyek közzé, egy *Tschufut-Kale* nevű helységnek megszemlélésére, mellyet egy kőszikla' tetejének szélén, rettentő mélységek és meredékek felett, a' *Karaiták*, olyan 'Siddók' építettek és népesítettek-meg, kik a' *Móses*' öt *Könyvein* kívül az Ó-Testamentumnak semmi egyéb részeit, sem *Talmudot* sem egyebet, nem hisznek. Tsak számarakon és Tatár lovakon lehet, gráditosan kivágott ösvényen, felmenni hozzájuk a' kősziklás oldalakon. Onnét felülről igen felséges és gyönyörűséges dolog lenézni a' tengerre 's az ide's tova evező hajókra.

Olasz Ország.

Roma: — Az a' Biztosság, a' melyre a' Római Státusoknak organizáltatása bízattatott vala, esztendeig tartott munkálkodás után elvégezte a' maga foglalatosságait, mellyeknek, a' Romai Diarium szerént, ennyiben áll a' resultatuma: — A' Pápa' minden birtokai 17 *Delegatziókra* osztatnak-fel. Mindenikben egyegy Kardinális folytatja, mint *Delegatus*, a' bírói és a' Státus' gazdálkodását (az *administratziót*) illető dolgokat, kivéven a' Szentegyháziakat. A' titulusok és rangjok hasonló a' Legatusokéhoz. Maga a' Pápa nevez mindenik mellé négynégy személyekből álló, tanátszó *Votummal* bíró *Congregatziót*, a' mellyek minden héten háromszor gyülekeznek össze. A' tagok minden 5 esztendő alatt megújittatnak. A' Bárói Jurisdiktziók, a' Feu-

dalís Regáliák, 's az idegen földön való vadászat, halászat, 's több e'félék, eltöröltettek.

A f r i k a.

Egy hajós kapitány, a' ki *Algiriát* Jul. 20-dikán hagyta oda és Augustus' 9-dikén érkezett-meg *Genuához*, azt a' hírt hozta ide, hogy az Ánglus Konzúl, kit a' Lord *Exmouth'* alkudozásának 's fenyegetődzésének alkalmatosságával tettek volt fogságra az Algiriaiak, még most is lántzon hever, és egy Ánglus Fregátnak kapitánya, a' ki hasonlóképpen akkor fogattatott vala el, megölettetett legkegyetlenebb gyilkossággal. — A' Párisi *Gazette-de-France* ellenben azt írja, hogy a' *Tunisi Dey* egy prédáló hajós kapitányt, ki egy Frantzia hajót elfogván, azt mint ragadományt a' *Tunisi* kikötőhelybe bévezette vala, megfogatván, nyársra vonatott, a' Frantzia hajót pedig a' tulajdonosának Kapitány *Didiernek* vissza adatta.

A' *Quatterley-Review* nevű Londoni Tudományos Ujság, melynek írói az Ángliai Minisztérium' plánumairol tudósittatva szoktak lenni, a' mint látszik nem nézi ezeknek az Afrikai vad Státusoknak az Európaiak eránt való magokviseleteiket olyan Philophusi szemekkel, mint sok mások. Ez az Ánglus Státus' gazdaságát is a' maga szemei előtt hordozza, e'képpen okoskodván: —

„Az a' gabona, mellyet a' Barbarus Státusok a' mi Máltai, Gibraltari és Korfui birtokainknak adnak, nekünk ezen katona tanyáinkra nézve, mellyektől a' mi Középtengeren való uralkodásunk függesztetve van, elkerülhetetlenül szükséges. A' Barbarus Státusok' Országlószékének egyéb eránt még az az érdeme is van reánk nézve, hogy kikötőhelyeit a' mi hajóink előtt soha bé nem zárta, még akkor sem, mikor a' Bonaparte' és a' Török Császár' Követei őtet erre reá venni iparkodtak. Végezetre átáljában szollván, ő meg is tartotta a' maga *Angliával* tett kötél-

seit. A' mi tehát a' *Nemzeti Politikát* illeti, boldonság és sző-szegés (igéret-róntás) lenne, ha mi a' *Sir Sidney Smidt* által kigondoltatott szent szövetségbe beállanánk. Mi, azért, hogy az idegeneket védelmezzük, nem akarjuk egy *Keresztes Hadakozásnak* terheit magunkra venni. “

A m é r i k a.

A' *Ney-Yorki Columbian* nevű újság, hadi *Bülletint* adott-ki a' *Terra Firmai* insurgenseknek utóbbi szerentsés verekedéseikről. A' Bulletin Jun. 6-dikán indult a' *Cumanai* insurgens sereg' fő hadiszállásáról *Carupánóbol*. Azt is erőssítik ugyan ebben, hogy *Zarasa* nevű insurgens vezér ismét *Venezuela* fő városát (*Caraccast*) fenyegeti számos sereggel, és hogy *Cedreno* nevű más insurgens vezér is semmivé tett 500 Spanyolokból álló tsapatott.

B é t s.

A' Felséges Urunk *Holitsra* való lemeneteléről és onnét lett visszaérkezéséről már emlékeztünk előbbi leveleinkben. Az ő Felsége' ott-léte alatt előfordult időtöltések pedig e'képpen adattatnak elő a' *Posonyi Ujságban*: —

Ő Cs. Kir. Felsége, a' Koronaörökös *Ferdinandus* ő Cs. Fő Hertzegsége, a' Két Siciliai *Leopold* Princz, 's ennek elete párja, 's a' Császári Felséges Háznak több más tagjai által kísértetvén, Aug. 20-dikán T. N. Nyitra Vármegyének határanál az ország úton ezen vármegyének Követsége általtiszteltetett, melly a' Vármegye' Vice-Ispányából Tek. Göczy Péter urból és Al-Szolgabiró T. Szamaroczy Urakból állott. *Holitschra*, még az nap megérkezvén ő Felségek, a' következett két napokon, ugyan mint Aug. 21 és 22-dik napjain a' kedvéért tartatott vadászatokkal az ő Felsége' *Gödingi* és *Pawlótz*i uradalmaiban töltötték idejüket; 22-dikben estvéli 9 órakor, a' mindjárt nevezett Al-Szolgabiró Ur, 6 Vármegye hajdukat 's 4 *Holitsch*bol való *Veliteseket*, Alsó Magyar Országi Betyár ruhában, mellejek rendelt Nemes Kisaszszo-

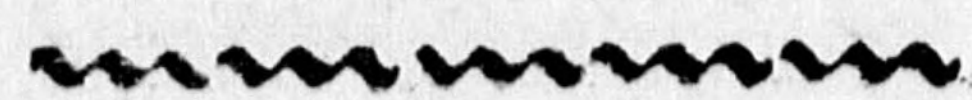
nyokkal 's 10 *Holitsi* alattvalókkal és 8 ugyantsak odavaló hajadonokkal egyetemben, ezek is nemzeti ruházatjokba lévén öltözködve, ő Felségek' eleibe bevezetett, 's ezek a' nagy szalában, nemzeti muzsika mellett, Magyar és Tót tántzokkal mulattattak a' Felséges vendégeket.

Augustus' 23 -dikán délelőtt katsa és galamb vadászatok tartattak a' *Holitschi* uradalomban. Ebéd után a' katsafogdosást méltóztatott ő Felsége, vendégeivel egygyütt megnézni, a' melly után minnyájok a' *Koptschani* méneshez mentek az ott tartatott Lofuttatásnak szemlelésere.

Az első futtatást tették, a' Gróf *Széchenyi* szolgálatjában lévő *Willham*, egy *Angliai* barna, *Grimalkin* nevű tsődörrel, és *Tamás*, a' Hertzeg *Lichnowszky* szolgálatjában, *Antonio* nevű, hasonlóképpen *Angliai*, barna tsődörrel. A' nyertes *Grimalkin* lett. Az első futtatás után elővezették Fels. Urunk eleibe a' kantzákat tsikóikkal egygyütt egygyenként. — A' második futást tették: *Siglavi*, egy *Arabiai* deres tsődör, és *Koheil*, egy hasonlóképpen *Arabs*, barna tsődör. Most *Koheil* győzedelmeskedett. Ezen futás után tsak a' kantzákat vezették elő tsikóik nélkül, egygyenként. — Végezetre a' harmadik próbát tették a' két előbbeni győzedelmesek *Grimalkin* és *Koheil*. Most is *Grimalkin* lett a' győzedelmes. A' futtatásnak helye száz öllel volt hosszabb másfél *Anglus* mértföldnél. A' futás 3 minutum alatt esett - meg.

Utjokat 24 -dikben reggeli 7 óratájban

méltóztatott ő Felségek vissza Béts felé venni.

A' *Mária Tberesia* Katona Rendjének utóbb tartatott káptalannya által Felséges Urunk eleibe terjesztetett feladás szerént, ő Cs. Kir. Felsége méltóztatott hat Stabális, és egyéb fő tiszteket ezen Vitéz Rendnek Ritteri keresztjével megtitiztelní, kiknek neveik ezek: Kapitány *Horn* a' *Károly* Cs. Fő Hertzeggyalog Regementjénél; Kapitány *Philippi*, a' ki penzió van; *Wernhard* Oberster 's egyszersmind Gen. Adjutáns Hertzeg Feldmarschal *Schwartzenberg*nél; Gr. *Thurn*, Major a' *Wilhelm* *Bélgiumi* Király' gyalog Regementjénél; Oberster Baro *Welden* a' Gen. Kvártélymesteri Stábuál; 's Kapitány *Pittel*, az *Inzsinóri* seregnél. A' kereszt Gr. *Thurn* Majoron és *Pittel* Kapitányon kívül, a kik nintsenek Bétsben, a' másnégyeknek fenyekatona pompa mellett adatott által a' folyó Aug. 25 -dikén, a' *Glaszin*, az itt őrizeten lévő egész fegyveres seregnék, számos Generálisoknak 's Stabális és egyéb Fő tiszteknék jelenlétekben, 's azt Baro *Mecsey* Feldmarschal - Lajtnánt 's *Udvari* Hadi Tanácsos Ur, mint a' tisztelt Vitézi Rendnek ezen solennitáson jelenvolt legidősebb Kommandatora, dobszó és trombiták' harsogása mellett adta által a' Rend új Vitézeinek. a' ki egyszersmind gyökeres beszédet is tartott a' katonai vitézségnek betses voltárol, 's ezen vitézi Rendnek egész Európa előtt való nagy tekintetéről. Tábori misét a' *Feldsuperior* 's Sz. Pölteni Kánonok *Schachtner* úr mondotta a' sereg' közepén felállítatva volt tábori sátorban.

Augustus 27 -dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltózádulában 291 1/8 forintot — egy Császári aranyert — fl. — kr. — egy *Hollandus* Aranyert — fl. — krt.
Augustus 28 -dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltózádulában 296 2/3 forintot. — egy Császári aranyert 13 fl. 57 kr. — Egy *Hollandus* aranyert 14 fl. 13 krt.
Aug. 29 -ik napján 100 forint huszas pénzért, Váltózádulában 310 fl. forintot — egy Császári aranyért, — kr. — Egy *Hollandus* aranyért — fl. — kr. adtak.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Pesten Augustus 21 - dik napján költ levelekben, ezeket olvassuk:

Országunk' Alkotója, 's Nemzetünk' Apostola Szent István Király olly jeles érdemekkel tündöklik, hogy eránta soha elégséges háladatosságot a' Magyar nem mutat hat. Fő kötelességünk tehát, hogy legalább mély tiszteletünket meghizonyítsuk. E' hazafiai, 's keresztényi tisztében járt el a' fő város, midőn Szent Királyunk' innepét különös fényességgel üllötte. Nagy Méltóságú *Fischer István* Egri Érsek vezette a' processiót, a' melly Apostoli Királyunknak Ereklýjét, a' Jobb kezét, a' Királyi vár' templomából a' fő Plébánia templomba kérésére. — Itt előbb prédikátziók tartattak, azután nagy Mise. Magyar nyelvben szólott Fő Tisztelendő *Poroszkai János* Bóli Apátur és *Vácsi Kanonok*; német nyelven pedig Fő Tiszt. *Marich János* Fejérvári Tit. Kanonok és *Érdi Plébánus*. Mind a' két nyelven tartatott magasztaló beszédek az egyházi ékesen szóllásnak méltóságát, és sziv-reható erejét nyilván megmutatták. A' nagy Misét Ő Excellentiája az Érsek tartotta fényes egyházi készülétekkel. Ennek vége lévén a' Sz. Ereklýe előbbi pompával visszakérésértetett a' Királyi várba, a' hol egész estig a' számtalan tisztelők' látogatása, és buzgósága megmutatta, melly mélyen érzi Nemzetünk az ő Szent Királyától vett mind lelki, mind világi jótéteményeket.

Szepes Vármegyéből. Báró *Brigido Mihály* Szepesi Püspök Ő Excellentiája Juliusban Triest városában meghalván a' Szepesi Káptalan Aug. 10 - dikén Generális Vicariust választta, melly választás a' Voksok'

többsége szerént Mélt. és Fő Tisztelendő *Cseh István* Belgrádi és Szendrői felszentelt Püspökre esett.

Bars Vármegyéből. E' folyó Augustus Hónapnak 1 - ső napján tartatott Nemes Bars Vármegyében Ő Méltósága Gróf Karants-Berényi *Berényi Gábor* Ur, Cs. és K. Apostoli Felség' Kamarássa, és Oberstere, a' Fő-Ispányi Hivatal Helytartója' előlülése alatt a' Tisztujtó Gyűlés. Azon alkalmatossággal az Első Al-Ispány *Adamóczi Ambró Károly* Ur, az ő minden rendű 's rangú emberek eránt való szelíd és barátságos le-ereszkedéséért, hivataljában meghagyatott. A' második Al-Ispányi Hivatalról lemondván Nagy-Jeszenei *Jeszenszki Károly* Ur, a' ki minden alkalmatossággal megbizonyított Igasság' fenntartásáért, és mindennek szolgálni való készségéért közönséges tiszteletet érdemlett, helyébe a' fő Jegyzői hivaltal tökéletesen viselt Nezetei *Boronkay János* Ur választatott; ennek helyébe *Plathy Mihály* Ur eddig első Al-Jegyző Fő Jegyzőnek kineveztetett. A' több Tisztségek' kevés változásával az üresen álló Házi-adó-Szedőségre emeltetett régtől fogva a' Garami Járásban Fő Szolga-Biróságot viselő valódi érdemekkel ékeskedő *Simonyi és Varsányi Simony Dienes* Ur, annak helyébe pedig len Al-Szolga-Biróságból Fő Szolga-Biróságra *Brogyáni Brogyány István* Ur. Az Oszlani Járásban Fő Szolga-Biró lett azon Járásbeli volt Al-Szolga-Biró *Kesselőkői Majthényi Ferdinand* Ur. A' Lévai Járásban *Boronkay Ferencz* Ur, a' választott második Al-Ispány Urnak testvér *Báttya*, a' ki is jól lehet egyenessen nem Kebelünkbeli, hanem Birtokára, mind lakására Nemes Hont Vármegyei, a' jelenlévő nagyobb számú Honti Urak által, minthogy ottan nem

alkalmaztatott, Barsban jutott ezen Hivatalra, olly móddal mindazonáltal, hogy nem csak a' Járás' Kebelébe lakását által tenni, hanem abban Jóságot is szerezni köteles legyen. A' Verebélyi Járásban Fő-Szolga - Biró lett Al-Jegyzői Hivatalt viselő Györgyei Bentsik János Ur, egy érdemes jó Hazafinak érdemes fia. Végre a' Kis Tapoltsáni Járást megörvendeztette Fő Biróságával az ezt régtől ditséretessen, 's mindenek' meglegedésével viselt *Lipovnyitzky Imre Ur*.

Elegyes Dolgok.

Párisban nem régen egy aszszony hasvizi betegségben meghalt, a' mely betegségben 13 esztendeig szenvedett, 's az alatt az idő alatt, 665-ör a' hasa' bórén tett felszúrás által, 20-or pedig a' belső orvosságok által tsapolták, 's úzték-ki belőlle a' betegségbeli vizet. Tegyük-fel, hogy minden izben csak 8 pint viz folyt-ki a' hasából, már csak ez 5320 pint vizet teszen.

~~~~~

Egy bizonyos *Adams* nevű ember él mostanság Londonban, mint koldús, a' ki többet utazott Afrikában, mint akárki az eddig oda járt utazók közül. Gulimnál hajó törést szenvedvén, fogságra Tombuctonba vitetett, onnét pedig Mogadoreba, a' hol a' Consul kiváltotta őtet. Ezen embernek beszéléseit a' Mungo Park' utazásai' 3-dik részének lehet tartani; mert tudományos módon kikérdeztetvén a' maga utazásairól, valóságos igazaknak lenni találtattak minden mondásai.

~~~~~

Északi Amerika. Nott nevű orvos Doctor következő, emlékezetre méltó dolgot hoz elő egy, múlt Januáriusban közre hotsátott orvosi munkájában: R. aszszony-ság, úgymond, egész a' középső élete koráig szüntelen jó egészséggel birt, és jó feje lévén, nagy tudományt szerzett vala magának. A' nélkül hogy legkisebb változás is esett volna egészségében, egyszer mély álomba merült, melly néhány órával to-

vább tartott, mint szokása' vala. Minek-utánna felébredett volna, észre vette, hogy minden dolgokrol elfelejtkezett. Az annakelőtte volt igen derék emlékezéséből mind a' tárgyak mind a' szók eltűntek egészen, 's kénytelen volt a' betűzést az olvasást 's a' többit újonnan tanulni olly formán, mintha újra született volna a' világra. Néhány hónap mulva ismét olyan álomba merült, mint előbb, és az által azon előbbi állapotjába vissza esett, mellyben az első álom előtt volt, 's azokról, a' mik az első álom után véle történtek, semmit nem emlékezett. A' maga előbbi állapotját *réginek* a' mostanit pedig *új állapotjának* nevezte. Azonban e' kétféle karakterjéről, magának olly kevés esmérete vagyon, a' melly kevéssé két külön személyek esmérik egygyik a' másiknak természetét. A' régi állapotjában mindenelőbbeni tudományaival bír; az újban pedig csak azzal, a' mit azolta megtanult. Senkit sem esmér-meg külömben, hanemha őtet mind a' kétféle állapotjában esmerte. A' régi állapotjába igen jól tudott írni, de az újban homályos, rosz az írása, mint-hogy annak pallérozására kevés ideje volt. E' kétféle állapotjában ő, négy esztendőtől fogva felváltva, időszakazonként, esik belé, a' vagy hogy más szókkal fejezzük ki a' dolgot: ez a' két külömböző állapot, változva, időszakazonként jó reá. A' változás rajta mindenkor álombantörténik. A' kinek valami dolga vagyon véle, annak, az ő állapotjaihoz kell magát alkalmaztatni.

~~~~~

Anglia. A' Glasgovi újságnak Jul. 24-dikén költ darabjában olvassuk, hogy azon napokban ott egy gyermek 4 fontos tzipó kenyeret lopott. A' kik ezt észre vették, leskelődtek utánna, hogy valyon mit fog azon kenyérrel tenni? végtére látták, hogy a' tzipót haza vitte, 's a' testvérei között kiosztogatta, kik azt az ágy körül állva, mellyben az anyok holtan feküdt, igen mohón ették.